

Jurisprudentie

Zaak C-261/22

GN
tegen

Procuratore generale presso la Corte di appello di Bologna

(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door de Corte suprema di cassazione)

Arrest van het Hof (Grote kamer) van 21 december 2023

„Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 1, lid 3 – Artikel 15, lid 2 – Procedure van overlevering tussen lidstaten – Gronden tot weigering van de tenuitvoerlegging – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 7 – Eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven – Artikel 24, leden 2 en 3 – Inaanmerkingneming van het belang van het kind – Recht van elk kind om regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met zijn beide ouders te onderhouden – Moeder met inwonende jonge kinderen”

1. *Prejudiciële vragen – Versnelde prejudiciële procedure – Voorwaarden – Omstandigheden die een snelle behandeling rechtvaardigen – Geen – Groot aantal personen of juridische situaties dat mogelijk wordt geraakt door de gestelde vragen – Eventuele onzekerheid over de gevolgen van de beslissing tot beëindiging van de procedure in het hoofdgeding voor het gezag over de kinderen van de verzoeker (Statuut van het Hof van Justitie, art. 23 bis; Reglement voor de procesvoering van het Hof, art. 105, lid 1)*

(zie punten 28-30)

2. *Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten – Overlevering van veroordeelde of verdachte personen aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteiten – Verplichting om de grondrechten en de fundamentele rechtsbeginselen te eerbiedigen – Recht op eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven – Verplichting om het belang van het kind in aanmerking te nemen – Structurele of fundamentele gebreken betreffende de detentieomstandigheden van moeders van jonge kinderen en de zorg voor die kinderen in de uitvaardigende lidstaat – Reëel gevaar op schending van de grondrechten van de betrokkenen wegens dergelijke omstandigheden – Vermoeden van eerbiediging van die rechten – Verificatie door de uitvoerende rechterlijke autoriteit – Omvang (Art. 4, lid 3, eerste alinea, VEU; Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, art. 7 en art. 24, leden 2 en 3; kaderbesluit 2002/584 van de Raad, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, art. 1, leden 2 en 3)*

(zie punten 38-46, 52, 53, 55, 57 en dictum)

Samenvatting

In juni 2020 hebben de Belgische autoriteiten tegen GN een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van een gevangenisstraf die was opgelegd voor de in 2016 en 2017 gepleegde strafbare feiten mensenhandel en hulp bij illegale immigratie.

GN is op 2 september 2021 in Bologna (Italië) aangehouden. Op het moment van haar arrestatie was zij zwanger en had zij haar inwonende zoon van minder dan drie jaar bij zich. Gelet op haar situatie heeft de Corte d'appello di Bologna (rechter in tweede aanleg Bologna, Italië) de Belgische autoriteiten – tevergeefs – verzocht om informatie te verstrekken. Het betrof onder meer de wijze waarop in België straffen die zijn opgelegd aan moeders die met hun minderjarige kinderen wonen, worden uitgevoerd en de maatregelen die België voornemens was ten aanzien van deze kinderen te treffen.

Bij arrest van 15 oktober 2021 heeft deze rechter de overlevering van GN geweigerd omdat er bij gebrek aan een bevredigend antwoord op dit verzoek om informatie geen enkele zekerheid bestond dat het Belgische recht een detentieregeling kent die de rechten van moeders en hun jonge kinderen op vergelijkbare wijze beschermt als de in Italië geldende detentieregeling.

De Corte suprema di cassazione (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Italië), de verwijzende rechter, bij wie cassatieberoep is ingesteld tegen deze weigeringsbeslissing, wijst erop dat noch in de bepalingen van de geldende Italiaanse wet¹, noch in kaderbesluit 2002/584², de omstandigheid dat de gezochte persoon de moeder is van inwonende jonge kinderen een weigeringsgrond is voor de tenuitvoerlegging van een EAB. Hij vraagt zich evenwel af of hij kan weigeren een EAB ten uitvoer te leggen op grond dat de overlevering van de moeder van jonge kinderen aan de uitvaardigende lidstaat afbreuk zou kunnen doen aan haar recht op eerbiediging van het privéleven, het familie- en gezinsleven en het belang van haar kinderen, zoals beschermd door respectievelijk de artikelen 7 en 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”)³.

In zijn arrest verklaart de Grote kamer van het Hof voor recht dat kaderbesluit 2002/584⁴, gelezen in het licht van het Handvest⁵, eraan in de weg staat dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit weigert de persoon tegen wie een EAB is uitgevaardigd, over te leveren op grond dat deze persoon de moeder is van inwonende jonge kinderen, tenzij, ten eerste, die autoriteit beschikt over gegevens waaruit blijkt dat er sprake is van een reëel risico van schending van het grondrecht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven van die persoon en

¹ Legge n. 69 - Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (wet nr. 69 houdende bepalingen ter aanpassing van het interne recht aan kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten), van 22 april 2005 (GURI nr. 98 van 29 april 2005, blz. 6), in de versie die voortvloeit uit decreto legislativo n. 10 (wetsbesluit nr. 10) van 2 februari 2021 (GURI nr. 30 van 5 februari 2021), en die van toepassing is op de feiten van het hoofdgeding.

² Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten (PB 2002, L 190, blz. 1), zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009 (PB 2009, L 81, blz. 24) (hierna: „kaderbesluit 2002/584”).

³ Artikel 7 van het Handvest heeft betrekking op het recht op eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven, terwijl artikel 24, lid 2, bepaalt dat „bij alle handelingen in verband met kinderen [...] de belangen van het kind een essentiële overweging vormen”. Lid 3 van datzelfde artikel bepaalt: „[i]eder kind heeft het recht, regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met zijn beide ouders te onderhouden, tenzij dit tegen zijn belangen indruist”.

⁴ Artikel 1, leden 2 en 3, van dat kaderbesluit.

⁵ Artikel 7 en artikel 24, leden 2 en 3, van het Handvest.

van het belang van haar kinderen wegens structurele of fundamentele gebreken met betrekking tot de detentieomstandigheden van moeders van jonge kinderen en de zorg voor deze kinderen in de uitvaardigende lidstaat, en, ten tweede, er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de betrokkenen, gelet op hun persoonlijke situatie, wegens dergelijke omstandigheden een dergelijk risico zullen lopen.

Beoordeling door het Hof

Om te beginnen geeft het Hof aan dat kaderbesluit 2002/584 niet voorziet in de mogelijkheid om de tenuitvoerlegging van een EAB te weigeren op de enkele grond dat de gezochte persoon moeder is van inwonende jonge kinderen. Gelet op het beginsel van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten bestaat er namelijk een vermoeden dat de detentieomstandigheden van een moeder van jonge kinderen en de zorg voor die kinderen in de lidstaat die het EAB heeft uitgevaardigd, aan een dergelijke situatie zijn aangepast.

Kaderbesluit 2002/584⁶ kan evenwel niet tot gevolg hebben dat de verplichting tot eerbiediging van de door het Handvest gewaarborgde grondrechten, in dit geval meer in het bijzonder die welke zijn neergelegd in de artikelen 7 en 24, leden 2 en 3, ervan, wordt aangetast. Zo geldt de verplichting om rekening te houden met het belang van het kind ook in de context van een EAB dat is uitgevaardigd tegen de moeder van jonge kinderen en dat voor hen belangrijke gevolgen met zich meebrengt ook al is het niet tegen deze kinderen gericht. Verder heeft ieder kind het recht om regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met zijn beide ouders te onderhouden, tenzij dit tegen zijn belangen indruist. Of dit laatste het geval is, moet worden beoordeeld op basis van alle omstandigheden van het geval. De mogelijkheid voor een ouder en zijn kind om samen te zijn, vormt overigens een fundamenteel bestanddeel van het gezinsleven.

Hieruit volgt dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit er bij wijze van uitzondering kan van afzien om gevolg te geven aan het EAB indien er een reëel risico bestaat dat de tenuitvoerlegging ervan leidt tot schending van bovengenoemde grondrechten. Indien die autoriteit niet zeker is of de omstandigheden in de uitvaardigende lidstaat vergelijkbaar zijn met die welke in de uitvoerende lidstaat bestaan met betrekking tot de detentie van moeders van jonge kinderen en de zorg voor deze kinderen, kan daaruit echter niet worden afgeleid dat er een dergelijk risico bestaat. Die autoriteit dient in het kader van een tweestappentoets ten eerste na te gaan of er sprake is van structurele of fundamentele gebreken met betrekking tot die detentieomstandigheden in de uitvaardigende lidstaat, dan wel van gebreken met betrekking tot deze omstandigheden die een objectief identificeerbare groep van personen raken. Ten tweede dient zij na te gaan of er zwaarwegende en op feiten berustende redenen bestaan om aan te nemen dat de personen tegen wie een EAB is uitgevaardigd, wegens dergelijke omstandigheden en gelet op hun persoonlijke situatie een reëel gevaar van schending van hun grondrechten zullen lopen.

Indien de uitvoerende rechterlijke autoriteit van oordeel is dat zij niet over alle gegevens beschikt die zij nodig heeft om een beslissing over de overlevering te nemen, dient zij de uitvaardigende rechterlijke autoriteit om aanvullende gegevens te verzoeken en deze laatste is verplicht deze gegevens te verstrekken. Om de werking van het EAB niet te verlammen, moeten deze autoriteiten loyaal samenwerken.⁷

⁶ Artikel 1, lid 3, van dat kaderbesluit.

⁷ Het beginsel van loyale samenwerking is neergelegd in artikel 4, lid 3, VEU.

Alleen wanneer de uitvoerende rechterlijke autoriteit van oordeel is dat de tenuitvoerlegging van het EAB, gelet op de gegevens waarover zij beschikt, daaronder begrepen het eventuele ontbreken van waarborgen door de uitvaardigende rechterlijke autoriteit, een reëel gevaar van schending van de betrokken grondrechten van de betrokken personen kan opleveren, moet zij ervan afzien om aan dit EAB gevolg te geven.